

REPORTATGE

Empoderar per a transformar

L'Associació Adas de Deltebre fa més de 10 anys que aposta per l'educació i la formació com a eina per a empoderar les dones i avançar cap a una societat més igualitària.

Deltebre L. Bertomeu

La salut no és només l'absència de malaltia, sinó el benestar integral d'una persona. Sota esta premissa treballa cada dia l'Associació Adas (Dones Agents de Salut) de Deltebre, que va néixer a l'octubre de l'any 2009, a partir dels cursos d'extensió universitària Dones i Salut que s'estaven celebrant a Deltebre, amb l'objectiu de tractar temes relacionats amb la salut i l'educació de les dones des d'una perspectiva científica i de gènere. Per a Adas l'educació i el coneixement són salut i **"en això hem centrat gran part de la nostra activitat"**, defensa Mariola Castaño, secretària d'Adas i membre de l'associació des dels seus inicis. Així Adas porta 10 anys treballant per a oferir formació, amb professionals de tots els àmbits, per a empoderar les dones i fer-les agents actives de la transformació del seu entorn més proper per a avançar cap a una societat més igualitària. **"Ser feminista no vol dir anar només amb la bandera aixecada, sinó treballar per a empoderar i per a visibilitzar les dones"**.

VISIBILITZAR LA DONA Precisament donar veu a les dones i visibilitzar el treball de tota una generació

de dones que havien estat silenciades i oblidades durant anys al delta de l'Ebre va ser una de les primeres accions que es van dur a terme des d'Adas amb l'Homenatge a les Dones Silenciades del Delta. S'han homenatjat pageses, modistes, mestres, perruqueres, llevadores o botigueres. **"Sorprèn el fet que a moltes dones els haja sobtat que se'ls volgués homenatjar i, fins i tot, algunes s'hi han mostrat reticents o no hi han volgut participar"**, reflexionen des d'Adas. **"Moltes tenen interioritzat que la faena que fan no té cap valor"**, malgrat que han tingut una important contribució en la societat actual. **"Quan vam fer l'homenatge a les botigueres ens va sorprendre, per exemple, la gran visió de futur que van tindre moltes dones"**, explica Carme Garrido, vicepresidenta d'Adas. **"Estes botiguetes que estaven totes en mans de dones van ajudar a fer el poble que ara tenim. Aquí no hi havia res i t'expliquen com anaven a l'estraperlo per a aconseguir productes o com fiaven a famílies i pagesos a l'espera de la collita"**. Amb l'Homenatge a les Dones Silenciades també es reconeix dones que avui dia destaquen en els seus respectius àmbits.

DONAR VEU A LES DONES Una al-

tra de les línies de treball d'Adas ha estat donar veu a les dones a través de l'activitat Paraules de dones. L'activitat va començar com una lectura en veu alta de textos escrits per dones, es feia una trobada mensual i totes les participants seleccionaven un text i el compartien amb la resta de participants. Amb els anys, Paraules de dones s'ha convertit en una altra de les activitats emblemàtiques de l'associació i en una única jornada es compartix literatura, música, cinema o teatre fet per dones en un lloc emblemàtic. L'última edició de Paraules de dones es va poder fer l'estiu passat a l'Illa de Gràcia i es va convertir en un homenatge a les 13 roses afusellades pel règim franquista. **"Cadascun de nosaltres vam donar veu a una de les roses, va ser molt emotiu perquè individualment només sabíem el nostre paper, però res més del que acabaria passant"**, recorda Mònica Rius, presidenta d'Adas.

COEDUCAR DES DE L'ESCOLA

Per a Adas educar des de la infància és fonamental per a avançar cap a una societat igualitària. Per això entre les accions que ha desplegat hi ha Adas Escola per a lluitar contra les desigualtats, des de les escoles. Durant tres cursos es va desplegar

Part de la junta d'Adas reunida esta setmana a la seua seu de Deltebre. / L.B.

en cinc escoles del Delta el programa *Transformar per a avançar*, es va animar l'alumnat a investigar sobre la vida de les seues mares i iaies, també es van fer tallers de tasques domèstiques per a superar la separació i jerarquització dels rols masculí i femení a les llars. Amb este programa es va posar damunt la taula la distribució del temps i el repartiment de tasques domèstiques entre hòmens i dones per a intentar assolir la corresponsabilització en este àmbit. Tot i que este programa s'ha deixat de fer, Adas continua treballant amb les escoles a través del concurs Adas de sucre, en què tots els anys es convida l'alumnat a reflexionar sobre diferents temàtiques sempre amb les dones al centre. **"La coeducació entre escoles i família és fonamental. Hem de ser**

exemple a l'escola i a casa. Si donem exemple sí que es poden fer passos per a avançar".

Coincidint amb el 8 de març Adas es defineix com una associació **"absolutament feminista"**. **"Però nosaltres ho som tot l'any"**, reivindiquen, posant de relleu la seua tasca d'empoderament que realitzen enfront els defensors de les dones que amb motiu del 8M surten per tot arreu **"amb discursos molt ben apresos tant per part d'hòmens com de dones"**. **"Nosaltres defensam la igualtat entre hòmens i dones. L'estrany avui dia és no ser feminista, que algú puga pensar que és normal que una dona és inferior, que guanye menys per a fer la mateixa faena o que s'haja de fer càrrec de la casa. Això és el que no és normal"**, conclou Rius. ■